

A Pécsi Ítéltábla Dr. Fábián Károly ügyvéd által képviselt **felperes neve** (felperes címe) felperesnek - Dr. Kovács Mária ügyvéd által képviselt **alperes neve** (alperes címe szám) alperes ellen üzemeltetési jog ellenértékének megfizetése iránt indított perében a Törvényszék 2014. február hó 25. napján kelt számú ítélete ellen az alperes részéről 26. és 27. sorszám alatt előterjesztett fellebbezés folytán meghozta az alábbi

Ítéletet

A másodfokú bíróság az elsőfokú bíróság ítéletét megváltoztatja, a felperes keresetét elutasítja.

Mellőzi az alperes elsőfokú perköltség megfizetésére kötelezését, és kötelezi a felperest, hogy fizessen meg az alperesnek 15 napon belül 1.333.500,- (egymillió-háromszázharminchéromezer-ötszáz) forint) elsőfokú és 444.500,- (négy száznegyvennégyezer-ötszáz) forint másodfokú perköltséget.

A végzés ellen fellebbezésnek helye nincs.

Indokolás

Az elsőfokú bíróság számú ítéletével kötelezte az alperest, hogy fizessen meg a felperesnek 14.371.969 forintot és ennek kamatait. Megállapította, hogy a 2002. január hó 25. napján 204 települési önkormányzat közreműködésével .D..... és S.....K.-i Szerződésben - melynek részese az alperes, valamint gesztorként a felperes - a felek a Ptk. 568.§-a szerinti polgári jogi társaságot hoztak létre az ISPA előcsatlakozási alapból történő támogatással megvalósuló projektekre irányuló tevékenységük összehangolása és közös képviseletük ellátása érdekében. Kifejtette, hogy az ISPA/KA által finanszírozott teljes projekt beruházási költségének 10%-át, valamint az ISPA/KA által nem viselt valamennyi egyéb költséget a konzorciumi szerződésben résztvevő önkormányzatok voltak kötelesek viselni. Megállapította, hogy a 2007. március hó 8. napján megkötött üzemeltetési szerződés alapján az ISPA/KA eszközök és létesítmények üzemeltetője a Z.Zrt.(2010.január hó 8. napjától új cégnév: A. Zrt, továbbiakban A. Zrt.) az üzemeltetési jog ellenértékeként az önkormányzati finanszírozási kötelezettséget - 809.478.000 forint + áfa projekt előkészítési (el nem számolható) költséget, és a projekt teljes megvalósulásáig felmerülő költség 10%-ának megjelölő

önkormányzati finanszírozási kötelezettséget (maximum 2.313.106 euró + áfa összegben) - átvállalta, az üzemeltetési szerződésben meghatározott önkormányzati finanszírozási kötelezettséget a konzorciumi tagok a konzorciumi szerződés alapján lakos egyenérték szerint kötelesek teljesíteni, ezért az alperes fizetési kötelezettsége 5.171 fő lakos egyenérték alapján 26.661.819 forint + áfa, melyből 15.164.244 forint + áfa összeget egyenlített ki, fennmaradó tartozását nem fizette meg. Álláspontja szerint az alperes alaptalanul vitatta az el nem számolható projekt előkészítési költségek között szerepeltetett - az o.-i és b.-i hulladéklerakók használata átengedése folytán diszkontált cash-flow értéken számított - 556.267.000 forint + áfa összeg elmaradt haszon elszámolását, mivel a közbeszerzési eljárás ajánlati felhívása, az ajánlati dokumentáció műszaki leírása előkészítési költségként ezt a tételt a 809.478.000 forint + áfa költségen belül rögzítette. Megállapította, hogy az A. Zrt. az alperesre eső üzemeltetési jog ellenértékét 14.371.969 forint összegben a felperesnek leszámlázta, felperes a számlát kifizette. Álláspontja szerint mivel az önkormányzati finanszírozási kötelezettség az üzemeltetési jog ellenértékével azonos, az alperes köteles a felperesnek a kiegyenlített összeget megtéríteni.

Aítélőtábla..... számú végzésében az elsőfokú bíróság ítéletét a Pp. 252. § (2) bekezdése alapján a fellebbezési kérelem és fellebbezési ellenkérelem korlátaira tekintet nélkül hatályon kívül helyezte, és az elsőfokú bíróságot a per újabb tárgyalására, és újabb határozat hozatalára utasította hivatkozással arra, hogy az elsőfokú bíróság ítélete lényeges eljárási szabálysértés miatt - indokolási kötelezettségének nem tett eleget, a marasztalással oksági kapcsolatban lévő tényállást nem állapított meg, a marasztaló döntés jogalapját nem jelölte meg - nem felülbíráható.

Iránymutatásul előírta az elsőfokú bíróság számára, hogy a felperest fel kell hívnia részletes kereseti tényállítás előterjesztésére, a kereset jogalapjának, annak megjelölésére, hogy az alperes az A. Zrt. felé milyen ténybeli, jogi alapon tartozott, és azt az alperes helyett a Ptk. 286.§-a alapján, vagy a konzorciumi szerződés XII. pontjában foglalt egyetemlegesség alapján fizette-e ki. Utalt a másodfokú bíróság arra, hogy a felperes által befogadott számlán szereplő jogcímen - üzemeltetési jog ellenértéke - az A. Zrt.-nek volt tartozása az önkormányzatok felé, melyet az önkormányzatokat terhelő projekt előkészítési költség és finanszírozási kötelezettség A. Zrt. általi átvállalásával a felek kompenzáltak. Kiemelte, hogyha a felperes az A. Zrt. által kifizetett üzemeltetési jog ellenértékének az alperesre eső részét kívánja érvényesíteni az alperessel szemben, akkor meg kell jelölnie az alperes fizetési kötelezettségének jogcímét, figyelemmel arra is, hogy az alperes - állítása szerint - az önerőt teljesítette, az alperes jelenleg is tagja a konzorciumnak, az A. Zrt. pedig jelenleg is üzemelteti a tagok közös tulajdonában álló eszközöket. Utalt a másodfokú bíróság arra, hogy a felperesi követelés összecszerűsége sem vezethető le, ezért a felperest a kereset összecszerűségének részletezésére is fel kell hívni.

Az elsőfokú bíróság a megismételt eljárás során hozott, fellebbezéssel támadott ítéletével kötelezte az alperest, hogy fizessen meg a felperesnek 14.371.969,- forintot és ennek kamatait. Megállapította, hogy az A. Zrt.-vel kötött üzemeltetési szerződésben az A. Zrt. által átvállalt, és ténylegesen teljesített önkormányzati finanszírozási kötelezettséget (809.478.000,- forint +ÁFA és 2.313.106 euró +ÁFA) a konzorciumi tag önkormányzatok lakos egyenérték szerint kötelesek teljesíteni, melyből az alperes a ráeső 26.661.819,- forint +ÁFA összegből 14.371.969,- forintot nem teljesített. Kiemelte, hogy a lakos egyenérték alapján az elszámolható költségek körében 204 önkormányzat részvétele alapján az alperest terhelő rész 0,11 %, míg az el nem számolható költségek alperest terhelő aránya - mivel e költségekben 104 település osztozik - 2,07598 %. Kiemelte, hogy a konzorciumi szerződés XII. pontja, a támogatási szerződés 22. pontja értelmében az önkormányzatokat terhelő egyetemleges kötelezettség az önkormányzatokat a közreműködő szervezet felé - és nem az A. Zrt. felé - terheli, ezért felperes az A. Zrt. felé történt teljesítésen alapuló megtérítési igényét e rendelkezésekre nem alapíthatja.

Megállapította azonban az elsőfokú bíróság, hogy az érintett önkormányzatoknak a Ptk. 568.§-ban szabályozott polgári jogi társaság létrehozásával a Ptk.574.§-a alapján egyetemleges felelősségük keletkezett a konzorciummal szerződő jogalanyokkal szemben, így a gesztor által megkötött üzemeltetési szerződés alapján az A. Zrt.-vel szemben is. Kifejtette: „Az A. Zrt. a kizárólagos üzemeltetési jogából eredően az ISKA//KA eszközöket, létesítményeket jogosult volt harmadik személyek, különösen a projektterületen működő többi közszolgáltató használatába adni, vállalva, hogy az érintett településen érvényes közszolgáltatói szerződéssel rendelkező közszolgáltatókkal megkötött megállapodás alapján az üzemeltetésre átvett eszközöket a közszolgáltatás ellátásában is hasznosítja. A közös kötelezettségvállalásra és felelősségre tekintettel az A. Zrt. által az alperessel szemben arra alapított igény tekintetében, hogy T..... településen érvényes hulladékkezelési közszolgálati szerződéssel rendelkező közszolgáltatóval megkötött megállapodás hiányában is hasznosítja az üzemeltetésre átvett eszközöket, ugyanakkor az üzemeltetési jog ellenértéke, mint költség - lakosságtól beszedett közszolgáltatási díjban - részére nem térül meg, a konzorciumi tagok, mint polgári jogi társasági tagok felelőssége egyetemleges.” Kifejtette, hogy a felperes, mint a Ptk. 331. § (1) bekezdése szerinti egyetemleges kötelezett által az alperest terhelő kötelezettség teljesítését az A. Zrt. a Ptk. 286. § (1) bekezdése alapján köteles volt elfogadni. Utalt arra, hogy az alperes hozzájárulására nem volt szükség, mivel a felperesnek, mint a konzorcium gesztorának törvényes érdeke fűződött a teljesítéshez, mert az A. Zrt. a gesztor által kibocsátott számla alapján az üzemeltetési jog ellenértéke T.-re eső részét nem kívánta teljesíteni, mely teljesítés a támogatott projekt önkormányzati része megfizetésének forrása volt. Megjegyezte emellett, hogy az A. Zrt. a felperes felé kibocsátott számlában arra tekintettel jelölte meg a kötelezettséget az üzemeltetési jog ellenértéke T.-ra eső részeként, mert a továbbiakban a T.-ra jutó önkormányzati finanszírozási kötelezettséggel egyező mértékben az üzemeltetési jog ellenértékét nem kívánta a gesztor felé teljesíteni.

Utalt arra, hogy a beruházás elszámolásának vizsgálata a per kereteit meghaladja, ezért az alperes által indítványozott könyvszakértő kirendelését mellőzte.

Az ítélet ellen az alperes terjesztett elő fellebbezést, fellebbezésében elsődlegesen az elsőfokú bíróság ítéletének hatályon kívül helyezését, a per megszüntetését, másodlagosan az elsőfokú bíróság ítéletének megváltoztatását, a kereset elutasítását kérte. Hivatkozott arra, hogy a fellebbezés mellékleteként csatolt - az elsőfokú ítélet meghozatalát követően birtokába került és valamennyi konzorciumi tag által aláírt - konzorciumi szerződésben a felek a.....Városi Bíróság, illetve a Megyei Bíróság illetékességét kötötték ki. Utalt arra, hogy a felperes a keresetlevél mellékleteként aláírás hiányában érvényesen létre nem jött konzorciális szerződést csatolt. Kifejtette, hogy az elsőfokú eljárás során továbbra sem került tisztázásra, hogy az alperesnek milyen jogcímen áll fenn tartozása, figyelemmel arra is, hogy a felperes által csatolt okiratok bizonyítékként nem fogadhatók el, mivel azokat felperes felhatalmazás nélkül írta alá, vagy aláírást nem tartalmaznak. Kiemelte, hogy felperes a Kbt. megsértésével írta alá - az üzemeltetési szerződés tartalmát módosító - „üzemeltetési szerződés pontosítása és közös értelmezése” elnevezésű okiratot. Hivatkozott arra, hogy a Ptk. 568. §-a szerinti vagyoni hozzájárulást (10 % önrész, és az alperes által elismert el nem számolható költségek) a konzorciumnak megfizette. Továbbra is vitatta az el nem számolható költségek között a cash-flow alperesre vetített összegét, mivel ez a költség nem merült fel tekintettel arra, hogy az üzemeltető az A.Zrt. lett. Utalt arra, hogy a 809.478.000,-forint +ÁFA költség A. Zrt. általi megfizetését a felperes nem igazolta a perben. Sérelmezte, hogy a felperesi gesztor éves elszámolásra vonatkozó kötelezettségének nem tett eleget, és nem történt meg a projekt záró elszámolása sem. Kiemelte, hogy tartozását vitatta, a felperes teljesítéséhez nem járult hozzá. A fellebbezési tárgyaláson - figyelemmel a 2002. január hó 25. napján kelt konzorciumi szerződés 10. oldal 1. bekezdés utolsó pontjára - a konzorciumi tanácsszámú határozata alapján történt konzorciális szerződés - alávetést is érintő - módosításának érvényes létrejöttét, és az elsőfokú bíróság illetékességét nem vitatta.

A felperes fellebbezési ellenkérelmében az elsőfokú bíróság ítéletének helybenhagyását kérte.

A fellebbezés megalapozott.

A másodfokú bíróság által megállapított tényállást az elsőfokú eljárás iratai alapján az kiegészíti az alábbiakkal:

A 2007. szeptember hó 11. napján módosított - a konzorciumi tanács.....határozatával elfogadott - konzorciális szerződés IX. pontja, majd a 2009. december hó 1. napjával módosított egységes szerkezetbe foglalt konzorciális szerződés IX. pontja értelmében az együttműködő önkormányzatok a célul kitűzött és a jelen szerződésben részletesen meghatározott projekttel kapcsolatos közszolgáltatói feladatok ellátására, a mindenkor hatályos magyar jogszabályokban előírt pályáztatási rend, illetve közbeszerzési eljárás útján kiválasztott, vagy a

közbeszerzésekről szóló 2003. évi CXXIX. Tv. 2/A. §-a alapján kijelölt, a közszolgáltatói feladat ellátására alkalmas, számukra legmegfelelőbb szolgáltatóval (szolgáltatókkal) kötik meg az üzemeltetési/közszolgáltatási szerződést. Az együttműködés keretében az egyes közszolgáltatókat terhelő, kötelező közszolgáltatási feladatok összehangolt ellátása mellett, a regionális hulladékkezelési közszolgáltató - kizárólag a helyi közszolgáltatás színvonalas ellátása céljából - jogosult az ISPA/KA támogatás keretében létrejött és használatába adott önkormányzati vagyon egyes elemeit díjazás ellenében az ellátási területen érintett tagok és a regionális közszolgáltató között kötendő közszolgáltatási szerződésben tételes nevesített helyi közszolgáltatók további használatába (bérbe) adni.

A 2007. március hó 8. napján - közbeszerzési eljárás eredményeként - megkötött üzemeltetési szerződés tárgya az önkormányzatok osztatlan közös tulajdonában lévő hulladékkezelési hulladékgazdálkodási létesítmények, eszközök, berendezések üzemeltetése volt, e szerzőssel az érintett 104 önkormányzat üzemeltetésre átadta az üzemeltetőnek a szerződés IV. pontjában megnevezett ISPA/KA eszközöket és létesítményeket, így hulladékgyűjtő-szállító járműveket, a regionális hulladékkezelő-lerakó telepeket S. és O. települések közigazgatási területén, komposztáló telepeket B. és T. területén, hulladékudvarokat B., S., T. T. települések közigazgatási területén, hulladékátrakó állomást B. közigazgatási területén, és 103 településen hulladéklerakó szigetet. Az üzemeltetési jog, mint vagyoni értékű jog ellenértéke a szerződés VIII/1.pontja szerint az önkormányzati finanszírozási kötelezettség átvállalása, ennek összege pedig a szerződés szerint 2.313.106 EUR + ÁFA (összegben megegyezik a projekt 10%-os önrészával), és 809.478.000 forint+ÁFA (összegben megegyezik a felek által el nem számolható költségként nevesített összeggel) volt.

Az A. Zrt. az üzemeltetési díjat a gesztor által kibocsátott számlák alapján megfizette, utóbbi tételt részben átutalással, részben kompenzációs megállapodásokon alapuló beszámítással, amelyekben a konzorciummal/tagokkal/gesztorral szembeni követelésként az o. és a b. ingatlanok vételára, a tervezési-projektelőkészítési költség került beszámításra.

A 2007. március hó 8. napján létrejött üzemeltetési szerződés VII. pontjában, „Az önkormányzat kötelezettségvállalása a kizárólagos üzemeltetési jog biztosítására” cím alatt a felek az alábbiakat rögzítették:

„Az Önkormányzat a jelen szerződés aláírásával kötelezettséget vállal arra, hogy a IV. pontban körülírt ISPA/KA eszközöket és létesítményeket azok megvalósulását követően átadja az üzemeltetőnek abból a célból, hogy azokat az üzemeltető kizárólagosan használja, hasznosítsa és üzemeltesse a jelen szerződés feltételei szerint. Az Önkormányzat az üzemeltető részére 2018. október 31. napjáig kizárólagos használati és rendelkezési jogot biztosít a Z. Zrt.-nek az átadott ISPA/KA eszközök és létesítmények vonatkozásában. A Z. Zrt. a kizárólagos használati,- és üzemeltetési jogából eredően a szerződés tárgyát képező eszközöket, berendezéseket, létesítményeket jogosult további 3. személy, illetve

személyek (az eszközök közszolgáltatásban történő hasznosítása céljából különösen a projektterületen működő többi közszolgáltató) használatába adni, azzal a feltétellel, hogy ezen továbbadott eszközhasznosítás is csak az ISPA/KA projektcéloknak megfelelően történhet."

Az üzemeltetési szerződés VIII/2 pontjában a felek megállapodtak, hogy az üzemeltetési díjon felül az üzemeltető - a tulajdonos önkormányzatok részére - negyedévente használati díj fizetésére köteles, ez a használati díj az éves díjmeghatározás során költségként érvényesíthető, e díj az eszközök amortizációs költsége, és 1,5 % kezelési költség figyelembevételével évi 264.643.000 forint volt. A díj jogosultjai az érintett önkormányzatok.

Az üzemeltetési szerződés VIII/3. pontja szerint az üzemeltető a hulladékkezelésre vonatkozó díjat a hulladékbirtokossal és/vagy az önkormányzatokkal megkötött szerződések alapján szedi be, és az önkormányzatok a díjkalkulációban (242/2000.(XII.23.) Kormányrendelet) indokolt költségként elismerik az üzemeltetőnek az ISPA/KA létesítmények üzemeltetési jogának megvásárlásával, továbbá működtetésével kapcsolatos valamennyi költségét és ráfordítását, így különösen, de nem kizárólagosan az üzemeltető által az üzemeltetési jog megvásárlásához (az üzemeltetési díj megfizetéséhez) felvett hitelek kamatráfordításait és hitel egyéb költségeit, az üzemeltetési jogra, mint vagyoni értékű jogra elszámolt értékcsökkenést, a fizetendő használati díjat, felelősségbiztosítás, vagyonbiztosítás díját. Az A. Zrt. ugyanakkor kötelezettséget vállalt arra, hogy amennyiben számára az önkormányzatok részére fizetendő használati díj egy része a továbbadott eszközök hasznosítása révén megtérül, úgy a továbbadott eszközök hasznosításából származó bevételt, mint díjcsökkentő tényező veszi figyelembe az „indokolt költségek és ráfordítások” megállapításakor.

Az üzemeltetési szerződés IX. pontjában az üzemeltető - kötelezettségvállalásként - kijelentette, hogy a projektterülettel érintett 104 településen az egyéb hulladékkezelést, szolgáltatást végző vállalkozásokkal/szervezetekkel egyedi megállapodások keretében (alvállalkozói szerződés) kívánja a folyamatos hulladékkezelési szolgáltatásokat/közszolgáltatást biztosítani, az üzemeltető kötelezettségvállalását is jelentő javaslatait a Szakmai Ajánlat (Közbeszerzés eljárás dokumentumai I/2. pont) tartalmazza.

A X. pont szerint az önkormányzatok egyéb kötelezettségei: 1./ Felelősség az ISPA/KA projekt megfelelő megvalósulásáért, 2./Az ISPA projekt során létrejött létesítmények működése, 3./ Hatósági és egyéb engedélyek beszerzése, egyéb kötelezettségek. Az önkormányzatok vállalták továbbá, hogy valamennyi, az ISPA/KA létesítmények tulajdonosait terhelő kötelezettségének eleget tesznek, - kötelezettséget vállaltak továbbá arra, hogy ezen engedélyek esetleges hiányából eredő, az üzemeltetőt ért károkat (ideértve a hulladéklerakók bezárása iránti hatósági intézkedésekből eredő károkat és elmaradt hasznot is) az üzemeltető részére megtérítik. A szerződés szerint az önkormányzatok minden rendelkezésre álló eszközzel biztosítják, hogy a D.i projektterület 104 településéről a települési

szilárd hulladék az egységes környezethasználati engedélyekben meghatározott regionális hulladékkezelő-lerakó telepekre kerüljön.

A XI.pont „jövőbeli befektetésre vonatkozó döntések” cím alatt rögzíti az önkormányzatok kötelezettségvállalását arra, hogy az üzemeltető által az üzemeltetési szerződés keretében fizetett használati díj amortizációs költségtartalmát, mely a pótlólagos beruházások fedezéséhez szükséges, - az üzemeltető által évente benyújtott szakmai javaslat, illetőleg az ISPA/KA megvalósíthatósági tanulmányokban foglaltak alapján - az ISPA/KA létesítmények meglévő műszaki és technikai színvonalának megtartására és fejlesztésére fordítja.

Az üzemeltetési szerződés XV.pontja az ISPA/KA projekt megghiúsulásáról rendelkezik. A felek kifejezetten megállapodtak abban, hogy amennyiben az ISPA/KA projekt bármilyen okból részben, vagy egészben megghiúsul, és emiatt az üzemeltetőnek valamennyi ISPA/KA eszköz, berendezés és létesítmény nem kerül maradéktalanul átadásra, - vagy az átadott eszköz, berendezés, létesítmény rendeltetésszerű működésre nem alkalmas (a továbbiakban megghiúsulással érintett eszközök), - úgy az a szerződés hatályát nem érinti, a szerződést a felek a már üzemeltetésre átadott létesítmények tekintetében fenn kívánják tartani.

A XV/1./ pontban „részbeni megghiúsulás” cím alatt, az 1.1. pontban a felek rögzítették az alábbiakat:

„ A megghiúsulással érintett eszközök vonatkozásában a felek kötelesek az új helyzet által megkívánt módon módosítani a szerződést, amely módosításnak a jövőre nézve ki kell terjednie a valamennyi ISPA/KA létesítmény üzemeltetési jogának ellenértékeként megállapított üzemeltetési díj arányos csökkentésére.

1.2. Arra az esetre, ha az üzemeltető az általa ténylegesen használt eszközökre eső arányos üzemeltetési díjrésznél magasabb összeget már megfizetett, - a felek megállapodnak abban, hogy a valamennyi ISPA/KA létesítmény üzemeltetési jogának ellenértékeként megállapított üzemeltetési díjnak az üzemeltető által már megfizetett részéből: - a megghiúsulással érintett eszközökre eső üzemeltetési díjrészre jutó értékcsökkenést, - az üzemeltetési díj megfizetése céljából felvett hitel megghiúsulással érintett eszközökre eső kamatráfordítását és a hitel egyéb költségeinek arányos részét, az üzemeltető jogosult a meglévő, illetve megvalósult/megvalósuló eszközök/létesítmények hulladékkezelési díjában elszámolni,- vagy annak összegét az Önkormányzat köteles a megghiúsulás tényének bekövetkeztétől számított 30 napon belül az üzemeltetőnek visszafizetni. Ebben a tekintetben a felek szintén kötelesek a szerződést módosítani.”

A XV./2./pontban „Teljes megghiúsulás” cím alatt felek kijelentették az alábbiakat:

„2.1. Abban az esetben, ha a teljes ISPA/KA projekt megghiúsul, és a megghiúsulás nem az Önkormányzat érdekkörébe eső okból következett be, - az Önkormányzat köteles a megghiúsulás tényének bekövetkeztétől számított 30 napon belül az üzemeltetőnek visszafizetni; - az üzemeltető által megfizetett üzemeltetési díj teljes összegét, - az üzemeltető által az üzemeltetési díj megfizetése céljából felvett hitelnek - az Önkormányzat által történt megfizetéséig - felmerült kamatát és a hitel egyéb költségeit.”

A Z. Zrt., mint üzemeltető és T.Város Képviselő Testületének Gazdasági Műszaki Ellátó és Szolgáltató Szervezete között 2009. március hó 9.-én alvállalkozói szerződésnek nevezett szerződés jött létre, mellyel a Z. Zrt. mint üzemeltető hasznosítás céljából átadta a G. alvállalkozónak hasznosítás céljából a T. területén megvalósuló szelektív hulladékgyűjtő szigetet, és hulladékudvar (ISPA/KA létesítmények) 2009. december 31-ig terjedő időre. Az alvállalkozási szerződés VIII/1/A. pontjában az alvállalkozó kötelezettséget vállalt az átadott eszközök eszközhasznosítási, valamint az üzemeltető által közvetlenül üzemeltetett somi lerakóra történő beszállítás (használat) joga, mint vagyoni értéki jog ellenértékeként az ISPA/KA projekt keretében 2008. december hó 31.napjáig már felmerült, és a gesztor önkormányzat által a Z.Zrt-nek kiszámlázott költségeknek T. Önkormányzatára jutó, a konzorciumi szerződés alapján meghatározott lakos egyenérték alapján számított arányos részének, valamint a 2008. december hó 31. napját követően az önkormányzati finanszírozási kötelezettség körében felmerülő és a gesztor által a Z. Zrt.-nek kiszámlázott költségek T. Önkormányzatára jutó, lakos egyenérték alapján számított arányos részének megfizetésére oly módon, hogy a Z. Zrt. által kibocsátott számla összegét 15 napon belül megfizeti a Z. Zrt. számára.

T. város közbeszerzési eljárás eredményeként a helyi hulladékszállítási közszolgáltatás ellátására a S.-M. Kft-vel kötött szerződést, aki az összegyűjtött hulladékot a s. lerakóba szállítja - a közbeszerzési pályázati kiírásban szabott feltétel szerint -, amely beszállításért az A. Zrt-nek díjat fizet, mégpedig nem a konzorciumi tagok számára megszabott kedvező díjat, hanem a külső szállítók számára szabott díjat. Az A. Zrt. a kedvezményes díjtétel alkalmazásának feltételéül azt szabta, hogy a helyi szolgáltató kössön vele - a Gazdasági Műszaki Ellátó és Szolgáltató Szervezethez hasonló tartalommal - szerződést arra vonatkozóan, hogy az ISPA/KA eszközöket hasznosításra átveszi, és ezért díjként megfizeti az általa kifizetett üzemeltetési jog ellenértékének arányos (mely arány megegyezik az önkormányzati finanszírozási kötelezettség arányával) részéből a G. által még ki nem fizetett, 2009. december 31. után kiszámlázott összeget. A S.-M. Kft-vel ilyen tartalmú szerződés megkötését megtagadta. Az A. Zrt. állította, hogy az ISPA/KA eszközöket nem tudja a közszolgáltatásban hasznosítani, ha T. szolgáltatója nem veszi át hasznosításra a T. területén található létesítményeket (hulladékudvar, szelektív hulladékgyűjtő sziget), alperes neve álláspontja az volt, hogy ezek hasznosításának joga és kötelezettsége is az A. Zrt.-é.

Az így kiegészített tényállásra is figyelemmel nem ért egyet a másodfokú bíróság az elsőfokú bíróság alperest marasztaló döntésével, a marasztalásnak - az alább kifejtendő indokokra tekintettel - nincs jogalapja, ezért a másodfokú bíróság az elsőfokú bíróság ítéletét a Pp.253.§ (2) bekezdése alapján megváltoztatta, és a keresetet elutasította.

Kiemeli a másodfokú bíróság, hogy az elsőfokú bíróság ítéleti marasztalás alapjául szolgáló jogszabályi hivatkozás (Ptk.574.§-a) nem jogcím, e jogszabályhely csupán

a polgári jogi társaság, mint sajátos többalanyú kötelem résztvevőinek egymás közti, és harmadik személyekkel szemben fennálló kötelezettségei érvényesítésének lehetőségét teremti meg arra az esetre, ha az egyetemleges kötelezettek bármelyikének, vagy valamennyiüknek áll fenn tartozása egy harmadik személy felé. Azt csupán megjegyzi a másodfokú bíróság, hogy ha az egyetemleges kötelezettek közül bármelyik teljesít, akkor a továbbhárítás jogalapja a régi Ptk.338.§ (1) bekezdése, így ez esetben a Ptk. 286. §-ának alkalmazása szóba sem jöhet.

A felperes a másodfokú bíróságszámú végzésében foglalt iránymutatás ellenére a megismételt eljárásban sem jelölte meg keresete jogcímét, azt, hogy alperesnek milyen ténybeli és jogi alapon állt fenn tartozása az A. Zrt. felé, és ebben a kérdésben nem foglalt állást az elsőfokú bíróság sem. A felperes által megjelölt jogcím hiányában a Pp. 3. § (2) bekezdése alapján a kereset alapjául megjelölt tényállításokra figyelemmel kellett állást foglalni abban a kérdésben, hogy a felperes milyen jogot kívánt érvényesíteni a perben, és mivel a kiegészített tényállásra figyelemmel a döntés meghozható volt, a másodfokú bíróság nem tartotta szükségesnek az elsőfokú bíróság ítéletének ismételt hatályon kívül helyezését, annak ellenére, hogy az elsőfokú ítélet indokolása továbbra is hiányos.

Aszámú jegyzőkönyvben foglalt nyilatkozat szerint az üzemeltetési szerződésben az A.....Zrt. által átvállalt önkormányzati finanszírozási kötelezettségből - mivel az alperesnél nem az A.....Zrt. a közüzemi szolgáltató - az alperes maga vállalta az önkormányzati önrész megfizetését. A számú előkészítő irat szerint az A.... Zrt. által átvállalt önkormányzati finanszírozási költség önkormányzatra eső része került kiszámlázásra, mivel a költségeket az A..... Zrt. a szolgáltatási díjban az alperessel, illetve szolgáltatójával kötött szerződés hiányában nem tudja érvényesíteni. A számú előkészítő iratban felperes utalt arra, hogy alperes vállalta a hulladékkezelési díjba be nem épített költségek közvetlen megfizetését az A..... Zrt. felé. A, 6. és 11. számú előkészítő iratok szerint az A..... Zrt. követelése az üzemeltetési szerződésben megállapított üzemeltetési jog ellenértékéből - közszolgáltatás, illetve helyi közszolgáltató kötelezettségvállalása hiányában - az A..... Zrt.-nek a díjban meg nem térülő része, melynek megfizetését a gesztor felé címzett nyilatkozatában az alperes vállalta.

A felperes által előadott tényállításokra figyelemmel - mely szerint az alperes a követelt összeg megfizetését vállalta - abban a kérdésben kellett állást foglalni, hogy az üzemeltetési szerződésben, vagy egyéb más megállapodásban az alperes, illetve a konzorcium tagjai vállaltak-e - akár a szerződés szolgáltatásaként, vagy ellenszolgáltatásaként, akár a szerződés megszegése esetére kártérítésként - olyan tartalmú kötelezettséget, hogy az üzemeltetési jog ellenértékeként az A.....Zrt. által a konzorcium (tagok) számára megfizetett, illetve azzal egyező összeget megfizetik, illetve arányosan visszafizetik.

Az A..... Zrt. előbb T.. felé, majd a gesztor felperes felé kiállított, a felperes által megfizetett számlájában feltüntetett jogcímen, azaz üzemeltetési jog ellenértéke címén - mint ahogy erre a másodfokú bíróság a hatályon kívül helyező végzésben is utalt - nem állt fenn tartozása sem az alperesnek, sem egyetlen konzorciumi tagnak sem az A..... Zrt. felé. Az üzemeltetési szerződés VIII/1. pontja alapján az üzemeltetési jog ellenértékét az A..... Zrt. volt köteles megfizetni az önkormányzatoknak, ez meg is történt, ezért fogalmilag kizárt, hogy az alperesi önkormányzatot ezen a jogcímen terhelje fizetési kötelezettség az A..... Zrt. felé.

Az a felperesi hivatkozás is téves volt, hogy az alperes az A..... Zrt. felé azért tartozna, mert a konzorciumi szerződésben vállalta az önkormányzati önrész rá eső része megfizetését. A konzorciumi szerződés a tagok egymás közti kötelezettségvállalása, ahol is az egyes önkormányzatok azt vállalták, hogy viselik a beruházás elszámolható költségei 10%-os önrészét, valamint a támogatásnál el nem számolható költségeket, egymás közt lakosságarányosan. E szerződés alapján azonban az A..... Zrt. az alperestől teljesítést egyrészt nem követelhetett, másrészt az alperes ilyen címen a konzorcium, illetve a tagok felé sem tartozott. Az elszámolható költség 10%-ával azért nem, mert a támogatási szerződés szerint a beruházás kivitelezőjének a számlát a támogató nevére kellett kiállítania, a támogató számlázta az önrésznek megfelelő összeget tovább a gesztorra, majd a gesztor az A..... Zrt.-re, mivel az A..... Zrt. az üzemeltetési jog ellenértékének egy részét (2.313.106 EUR + ÁFA összeget) az önkormányzati önrész átvállalásával (azzal, hogy az önkormányzatok helyett az önrészt a támogató felé - a felperes közbeiktatásával - megfizette) egyenlítette ki, ily módon tehát az önkormányzatok viselték a 10% önrészt, mivel az A.....Zrt.-től ilyen összeg erejéig az üzemeltetési jog ellenértékének megfizetését nem követelhatték. Az el nem számolható költségeket pedig - melyeket az A..... Zrt. viselt a projekt-előkészítés során - az önkormányzatok az A..... Zrt.-nek beszámítással megfizették, mert az A..... Zrt. követelése a tényállásban rögzített kompenzációs megállapodások szerint kerültek beszámításra az A..... Zrt. üzemeltetési díj tartozásába, ily módon a beszámítással az egymással szembeni követelések a régi Ptk.296.§ (2) bekezdése szerint megszűntek. Önkormányzati finanszírozási kötelezettség címén tehát az alperesnek nem állt fenn tartozása az A..... Zrt. felé, így azt helyette a felperes sem fizethette meg.

Az üzemeltetési szerződés kiegészített tényállásban részletezett, önkormányzati kötelezettségvállalásokat rögzítő részeiből megállapítható az is, hogy az A..... Zrt részére az általa megfizetett üzemeltetési jog ellenértékének visszatérítését az érintett önkormányzatok semmiféle módon nem vállalták. Az üzemeltetési jog ellenértéke az A..... Zrt. által megszerzett vagyoni értékű jognak, mint a szerződés főszolgáltatásának ellenszolgáltatása volt, mely vagyoni érték megszerzésére fordított befektetésének megtérülésére - és emellett a negyedévente fizetendő használati díj megtérülésére is - az A..... Zrt. magából az üzemeltetésből számíthatott csupán.

Az üzemeltetés körében a szerződés szerint az A.....Zrt. két módon juthat bevételez, vagy maga üzemelteti az ISPA/KA létesítményeket, és ezért hulladékkezelési díjat szed a hulladékbirtokosokkal és/vagy önkormányzatokkal kötött szerződések alapján (VIII/3.pont), vagy további hasznosításra 3. személynek átadja díj ellenében (VII.pont 2.bekezdés), ez esetben azonban a VIII/3.pont szerinti díj kiszámításának alapjául figyelembe vehető költségeket (VIII/3.pont utolsó 7.oldal bekezdés) csökkentenie kell a hasznosításból származó bevétellel (VIII/3.pont 8.oldal első bekezdés).

A hulladékgazdálkodásról szóló 2000.évi XLIII. tv.- üzemeltetési szerződés megkötésekor hatályos - 14.§ (1) bekezdése szerint hulladékkezelési tevékenységnek minősül a hulladék begyűjtése, szállítása, előkezelése, tárolása, hasznosítása, ártalmatlanítása. Az üzemeltetési szerződés hulladékkezelési díjra vonatkozó rendelkezései e fogalomrendszerben akként értelmezhetők, hogy az A..Zrt. az általa végzett hulladékkezelési tevékenységért - résztvétevényességért - szedhetett díjat, mégpedig a hulladék birtokosával és/vagy önkormányzatokkal (akik lehetnek kívülálló, nem konzorciumi tagok, illetve ezek szolgáltatói is) kötött szerződése alapján. Az üzemeltetési szerződésben az A. Zrt. kötelezettségvállalásaként rögzítették a felek, hogy az üzemeltető a projekttel érintett 104 településen az egyéb hulladékkezelést, szolgáltatást végző vállalkozásokkal/szervezetekkel egyedi megállapodások keretében (alvállalkozói szerződés) kívánja a folyamatos hulladékkezelési szolgáltatásokat/közszolgáltatást biztosítani. (Ennek részletei nem váltak a perben ismertté, mert az üzemeltető kötelezettségvállalását, javaslatait tartalmazó „Szakmai Ajánlat”, mint a közbeszerzési eljárás dokumentuma a per iratai közt nem volt fellelhető). Az önkormányzatok az üzemeltetési szerződés X. pontja utolsó bekezdésében azonban csupán azt vállalták, hogy minden rendelkezésre álló eszközzel biztosítják, hogy a d..-i projektterület 104 településéről a települési szilárd hulladék a regionális hulladékkezelő lerakó helyre kerüljön. Nem tartalmaz azonban az üzemeltetési szerződés olyan kitétele, hogy ez utóbbi kötelezettség megszegése esetén az érintett önkormányzat az üzemeltetési jog ellenértékének arányos megfizetésére lenne köteles, annak megjegyzése mellett, hogy egyébként e kötelezettségének T... eleget tett, T. közszolgáltatója a hulladékot a somi lerakóba szállítja, és az A...Zrt-nek e szolgáltatásért díjat - mégpedig a többi konzorciumi tagnál magasabb díjat - fizet.

A per irataiból - a pert megelőző levelezési anyagból - megállapíthatóan az A. Zrt. nem is a szerződés X. pontjának megszegését, és nem is azt sérelmezte, hogy T. önkormányzata nem vele kötötte meg Hgt.27.§-a szerinti közszolgáltatási (vagy annak egyes elemeire vonatkozó) szerződést, és ezért tőle hulladékgazdálkodási díjat nem tud beszédni (azt maga sem állította, hogy az önkormányzatok ilyen tartalmú kötelezettséget vállaltak volna a szerződésben), hanem azt, hogy T.. közszolgáltatója nem kötött vele olyan tartalmú szerződést, hogy az ISPA/KA eszközöket, létesítményeket (tabi hulladékudvar, szelektív hulladékgyűjtő sziget, somi lerakó) „al- üzemeltetésbe” veszi, és ezért olyan összegű díjat fizet, amely megegyezik az általa fizetett használati jog ellenértékének T.-ra jutó arányos

részevel. Ilyen tartalmú kötelezettségvállalást azonban az üzemeltetési szerződés önkormányzati kötelezettségként nem tartalmaz, és nem volt a per iratai közt egyéb olyan szerződés sem, amely e kötelezettségvállalást rögzítette volna, és e kötelezettségvállalás megszégése esetére az A.... Zrt. által kibocsátott számla szerinti fizetési kötelezettséget vonta volna maga után. Az ISPA/KA létesítmények, eszközök harmadik személy - az érintett település közszolgáltatója - részére történő használatába adása az üzemeltetési szerződés által az A..... Zrt-nek biztosított jog volt, de ezzel szemben nem állt ilyen tartalmú szerződés megkötésének kötelezettség vállalása (illetve az ebben való eredményes közreműködés vállalása) az érintett önkormányzatok részéről, és nem volt az üzemeltetési szerződésnek olyan kitétele sem, hogyha az érintett önkormányzat közszolgáltatója nem köt az al-hasznosításra szerződést, akkor az A..... Zrt-nek az általa megfizetett üzemeltetési jog ellenértéke arányos része visszajárna.

Az a felperesi tényállítás tehát - mely szerint az alperesnek azért kellett volna megfizetnie az A..... Zrt. által kibocsátott számla szerinti összeget, mert ilyen tartalmú kötelezettséget vállalt, nem állja meg a helyét, és az alperes marasztalásának alapjául sem szolgálhat, mert ha a megjelölt ténybeli alapon - sem szerződéses szolgáltatásként, sem a szerződésszegés esetére szerződésben vállalt kártérítésként - a régi Ptk.300.§ (1) bekezdése alapján az A..... Zrt. az alperestől teljesítést nem követelhetett, akkor azt a felperes sem követelheti az alperestől arra hivatkozással, hogy helyette, mint egyetemleges kötelezett, vagy mint harmadik személy teljesített.

Nem terheli fizetési kötelezettség az alperest szerződésszegés esetére szerződésben vállalt kártérítés jogcímén sem. A felek az üzemeltetési szerződés XV. pontjában az ISPA/KA projekt részbeni vagy teljes meghíúsulása esetére a régi Ptk. 312. §-a szerint az önkormányzatokat terhelő fizetési kötelezettségről rendelkeztek. Részbeni meghíúsulás következménye - amennyiben az üzemeltető az általa ténylegesen használt eszközökre eső arányos üzemeltetési díjrésznél magasabb összeget már megfizetett- a szerződés módosítása és a meghíúsulással érintett eszközökre eső üzemeltetési díjrészre jutó értékcsökkenés, - az üzemeltetési díj megfizetése céljából felvett hitel meghíúsulással érintett eszközökre eső kamatráfordításának és a hitel egyéb költségei arányos részének a hulladékkezelési díjában elszámolása az üzemeltető részéről vagy ennek az összegnek az önkormányzatok általi visszafizetése. A nem az önkormányzatok érdekkörébe eső teljes meghíúsulás esetére pedig az önkormányzatok arra vállaltak kötelezettséget, hogy az üzemeltetőnek az üzemeltető által megfizetett üzemeltetési díj teljes összegét, és az üzemeltető által az üzemeltetési díj megfizetése céljából felvett hitelnek - az önkormányzatok által történt megfizetéséig - felmerült kamatát valamint a hitel egyéb költségeit megfizetik.

Az önkormányzatok XV. pont szerinti fizetési kötelezettségének feltétele az, hogy az ISPA/KA projekt részbeni, vagy teljes meghíúsulása miatt az üzemeltetőnek valamennyi ISPA/KA eszköz, berendezés és létesítmény nem kerül- rendeltetésszerű működésre alkalmas állapotban- maradéktalanul átadásra. Az

önkormányzatok azonban a szerződésben vállalt kötelezettségüket teljesítették, az üzemeltetési szerződésnek megfelelően valamennyi ISPA/KA eszközt, berendezést és létesítményt rendeltetésszerű működésre alkalmas állapotban az A..... Zrt. részére maradéktalanul átadták, ezért az üzemeltetési szerződés részbeni vagy teljes lehetetlenülése hiányában az alperes fizetési kötelezettsége a szerződés XV. pontja alapján sem merülhet fel.

A másodfokú bíróság döntése folytán a felperes teljes egészében pervesztes lett, ezért a Pp. 78. § (1) bekezdése alapján köteles viselni az alperes első- és másodfokú eljárásban felmerült költségeit, mely a 32/2003.(VIII.22.) IM rendelet 3. § (2), (3) és (5) bekezdése alapján megállapított ügyvédi munkadíj, figyelemmel ai Ítélet tábla számú végzésben megállapított költséget is.

A feljegyzett első- és másodfokú illetéket a pervesztes felperes illetékmentessége folytán a 6/1986.(VI.26.) IM rendelet 14. §-a szerint az állam viseli.

P é c s, 2014. október 16.

Dr. Kovács Ildikó s.k. a tanács elnöke, Dr. Gyöngyösiné dr. Antók Éva s.k. előadó bíró, Dr. Berki Csilla s.k. bíró